

В НОМЕРІ:

НДО ТА ЗАКЛАДИ КУЛЬТУРИ: думки, дії, досвід

Центр місцевої активності як
інституція для згуртування
громади

Забір'є пишається своєю історією

Долаючи відстань - об'єднуємо
серця

УКРАЇНА: ВІДКРИТИЙ ПРОЕКТ

Семагрл відриває від землі
чернігівську молодь

Інноваційна модель закладів
культури у дії

ТОЧКА ЗОРУ

Чи стануть адвокати кампанії
звичайною справою у сфері
культури?

ІНФО ПРО ІНФО

10 років задля розвитку громад

Як безкоштовно отримати
програмне забезпечення від
Microsoft?

В об'єктиві: громадське життя

Єдина справжня розкіш - це розкіш людського спілкування

А. Сент-Екзюпері

Редактор:
Марія Калашнік

Члени редакційної ради:
Лев Абрамов
Тамара Азарова
Ірина Батура
Оксана Гур'янова
Марія Лебідь

Дизайн:
Віталій Штефан

Верстка:
Марія Калашнік

Над номером працювали:
Ольга Мерещакова
Олександр Михайлов
Мінко Крістіна
Любов Бабенко
Оксана Набока
Ірина Маркова

Адреса редакції:
м. Кіровоград
вул. Гайдара, 75-а, оф.1
Поштова адреса:
а/с 4/30, м. Кіровоград,
Україна, 25006.
Тел./факс: (0522) 27-10-95, 34-56-67
E-mail: iscm@mail.ru,
adm.iscm@gmail.com
Веб-сайти: www.lacenter.org.ua,
www.lac.org.ua

Видання розраховане на активістів громадських організацій, працівників закладів культури, посадовців органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, журналістів та всіх, хто цікавиться суспільним життям сучасної України.

При використанні матеріалів видання посилання на «НДО-Інформ» - обов'язкове.
Надіслані матеріали не рецензуються та не повертаються. Редакція може не поділяти точку зору автора та не відповідає за фактологічні помилки, які він допустив.

Якщо ви бажаєте отримувати бюлетень або інші видання ІСКМ, просимо надсилати поштою або факсом офіційні листи-заявки за підписом керівника вашої організації або структурного підрозділу.

Видання розповсюджується безкоштовно.

Листування тільки на сторінках видання. Думки висловлені у видання належать авторам і можуть не співпадати з офіційною позицією ІСКМ.

Тиражування **ФОП Александрова М.В.**
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції **КГ 009**
Замовлення № 2136 від 5 грудня 2011 р.
Наклад 1000 примірників
Бюлетень видається з 1999 року.
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія **КГ № 522/99 Р**
Видання засноване Інститутом соціокультурного менеджменту
© Інститут соціокультурного менеджменту (ІСКМ)

Шановні друзі!

У ці святкові дні ми хочемо привітати вас та побажати наснаги та сил у втіленні ваших планів!

Новий Рік завжди відкриває перед нами нові можливості. Головне скористатися кожною новою нагодою, яку відкриває для нас життя!

Підводячи підсумки року, що минув хочеться відзначити, що надзвичайно багато було зроблено для розвитку територіальних громад України. Один із шляхів подолання кризи, яка особливо гостро торкнулася невеликих населених пунктів, був продемонстрований на прикладі трансформації закладів культури в осередки громадської активності. Зокрема, завдяки підтримці Антикризової гуманітарної програми Міжнародного фонду «Відродження» значна кількість громад України активізувалася задля вирішення власних проблем. Ми бажаємо цим осередкам місцевої активності працювати і надалі в напрямку згуртування власних громад. Адже місцеві проблеми мають вирішуватися на місцевому рівні.

Ми розглядаємо наше видання як дискусійний майданчик для громадських активістів та усіх хто працює у сфері розвитку ініціатив на місцевому рівні на базі закладів культури. Дякуємо усім хто надавав нам пропозиції щодо покращення нашого видання, ми будемо намагатися їх врахувати у новому році! Для нас завжди дуже важлива думка читачів.

Інститут соціокультурного менеджменту завжди підтримував та продовжує підтримувати центри місцевої активності. У новому, 2012 році вже заплановано проведення Другої Національної конференції «Реформування закладів культури», яка відбудеться 7-9 лютого. Ми запрошуємо усіх зацікавлених із розвитку цього напрямку в Україні до співпраці.

**З повагою,
Марія Калашнік,
Редактор «НДО-Інформ»**

Бюлетень «НДО-Інформ» був представлений Інститутом соціокультурного менеджменту (ІСКМ) в рамках проекту «Підтримка процесу розвитку осередків громадської активності на базі закладів культури» за фінансової підтримки Антикризової гуманітарної програми Міжнародного фонду «Відродження». Зміст видання є винятковою відповідальністю ІСКМ та не обов'язково відображає точку зору Міжнародного фонду «Відродження». Відтворення та використання будь-якої частини цього видання у будь-якому форматі, включаючи графічний, електронний, копіювання чи використання в будь-який інший спосіб дозволяється за умови відповідного посилання на оригінальне джерело.

З М І С Т

Центр місцевої активності як інституція для згуртування громади

Матеріал підготувала Марія Макарова.....2

Забір'є пишається своєю історією

Ольга Мерещакова, філолог, викладач російської мови та літератури, психолог..... 6

Долаючи відстань- об'єднуємо серця

Матеріал підготувала Марія Макарова..... 8

Семаргл відриває від землі чернігівську молодь

Олександр Михайлов і Мінко Крістіна.....11

Інноваційна модель закладів культури у дії

Матеріал підготували Любов Бабенко та Оксана Набока..... 13

Чи стануть адвокати кампанії звичайною справою у сфері культури

Інтерв'ю із Світланою Кореньковою, тренером-консультантом з розвитку громадських організацій.....14

10 років задля розвитку громад

Матеріал підготувала Оксана Набока..... 18

Як безкоштовно отримати програмне забезпечення від Microsoft?

Матеріал підготувала Ірина Маркова..... 19

Центр місцевої активності як інституція для згуртування громади

Протягом декількох номерів “НДО-Інформ” ми намагалися показати позитивні зміни у громадах невеликих міст, сіл та селищ завдяки діяльності таких інституцій як Центри місцевої активності (ЦМА). У різних регіонах ця назва може змінюватися від осередків громадської активності до центрів позитивних змін, але зміст діяльності цих інституцій залишається тим самим.

Цю модель було взято із сусідньої Польщі та адаптовано до сучасних реалій українського суспільства. На території України, як доводить практика, ці інституції можуть успішно створюватися та діяти на базі закладів культури, таких як клуби, будинки культури, бібліотеки тощо.

Здебільшого, саме тут працюють небайдужі люди, які прагнуть змінити своє життя та життя власного населеного пункту на краще. В той час, як діяльність інституцій культури переважно обмежена проведенням концертів та організацією гуртків. Але благоустрій малих населених пунктів – це набагато більше. По-перше – це довіра. Довірою до себе такий заклад може залучитися дуже просто, якщо в ньому працюють небайдужі люди та за рахунок власної активності створюють умови для належного життя громадян. Чи то зберуть

кошти для ремонту дитсадку, чи встановлять освітлення на вулицях або громадський туалет. Все це лише невеликі результати активності зацікавленої групи людей, які можуть об’єднати навколо себе усю громаду.

Але здійснювати цю діяльність в рамках будинку культури інколи буває важко на законодавчому рівні. Один із можливих виходів – це створення Центру місцевої активності у формі громадської організації.

З приводу деяких питань по впровадженню Центрів місцевої активності ми вирішили поцікавитися у експертів, які вже довгий час працюють у цій сфері:

- Як Центр місцевої активності може згуртувати громаду?

- Центр місцевої активності в своїй діяльності має бути повністю орієнтованим на потреби громади і стати певним механізмом, який допоможе у вирішенні багатьох проблем (соціальних, культурних, та ін.), що існують в конкретній територіальній громаді. Вирішення важливих питань в різних сферах життя із залученням громадян допоможе не тільки оживити, згуртувати і об’єднати громаду, але і значно покращити рівень життя в певній місцевості, використовуючи як існуючі ресурси громади, так і залучені.

Вікторія Гоголь, ЦГТ “Ахалар”

- По перше, по суті своєї організації ЦМА є ініціативою громади і саме майданчиком для реалізації громадських ініціатив.

По друге, метою створення ЦМА є спільна реалізація ініціатив громади, в т.ч. шляхом вивчення їх потреб та активне залучення до реалізації цих ініціатив.

Тому майданчиком для створення ЦМА потенційно може бути будь-який заклад, що має бажання працювати для громади.

**Світлана Пахлова,
старший науковий
співробітник
Українського центру
культурних досліджень**

Завдяки активності громади ці діти можуть відвідувати дитячий садок, с. Новобогданівка, Миколаївська область

- Відповідаючи на Ваше запитання, мені б хотілося згадати досвід сусідньої Польщі, де саме створення Центрів місцевої активності стало одним із найважливіших механізмів розвитку позитивної громадянської активності на місцевому рівні. Ми адаптували польський досвід до наших реалій та використовуємо його у нашому регіоні. Результатом нашої діяльності стала Мережа центрів позитивних змін Дніпропетровської області.

Для нас Центр місцевої активності – це не нова організація, а лише метод діяльності, який реалізується через вже існуючі організації та заклади: громадські та благодійні організації, клуби, школи, центри соціальної допомоги і т.п. Їх особливість в тому, що вони не концентруються лише на якійсь одній сфері діяльності, наприклад, екології, культурі чи соціальній допомозі, а розглядають суспільство як єдине ціле та намагаються відповідати його потребам. Для вирішення проблеми залучають місцевих жителів, організації, заклади, фірми. Завдяки цьому такі Центри стають по-справжньому громадськими організаціями.

В цьому процесі важливу роль відіграє підготовка місцевих активістів – так званих «громадських аніматорів». Ті знання та навички, які вони отримали в нашій Першій школі позитивних змін, допомагають їм «оживити» місцеву громаду, посилити комунікацію, й залучити людей до участі у вирішенні місцевих проблем.

На сьогоднішній день учасниками Мережі стали 23 організації у містах та сільських районах області. Ними реалізовано 7 проектів. Створена група тренерів-консультантів з 8-ми осіб, яка провела у власних регіонах перші тренінги з розробки проектів. Між учасниками мережі налагоджена системна

комунікація, проведено ряд спільних заходів, багато з учасників почали реалізацію спільних проектів та програм. У вересні розпочала роботу друга Школа позитивних змін, до мережі приєднуються організації із інших населених пунктів, з'являються нові позитивні практики, які стануть зразком для інших.

Тетяна Барашкова, Центр “Тамариск”

- Яке майбутнє чекає на такі заклади культури як клуби, бібліотеки?

- Я не можу прогнозувати, що саме чекає у майбутньому на будинки культури. Але те, що на сьогоднішній день відбувається, говорить лише про те, що система потребує змін. Життя не стоїть на місці, постійно йде вперед і змінюється. Кожна система, яка ігнорує ці зміни і не відповідає потребам суспільства, з часом занепадає і може взагалі зникнути.

Вікторія Гоголь

- Оскільки дане питання є дуже спірним і прогнози можуть бути різними і в багатьох випадках дуже протилежними однозначної відповіді дати не можливо. Майбутнє закладів культури залежить від держави і самої місцевої громади. Такі заклади як клуби і бібліотеки переважно розташовані у сільській місцевості та районних центрах і утримуються за рахунок місцевих бюджетів. Враховуючи існуючу тенденцію зменшення видатків на культуру у місцевих бюджетах

Підготовка “громадських аніматорів”, тренінг “Анімація громадської діяльності”, м. Ірпінь

можна прогнозувати нагромадження проблем із утримання зазначених закладів з кожним роком (навіть, існуючі на сьогодні проблеми можна довго перелічувати). Без залучення додаткових ресурсів, в т.ч. фінансових, та участі самої громади до діяльності закладів (клубів та бібліотек) вирішити існуючі проблеми не можливо.

З іншого боку, проблеми не вирішаться лише шляхом фінансових вливань, оскільки в їх основі лежить також застарілий підхід до роботи, що не відповідає потребам громади, їх сподіванням. Тому важливо застосовувати комплексний підхід до трансформації закладів культури, зокрема клубів, з метою збереження істотної функції закладу – задоволення культурних потреб громади, - хоча й з новими ширшими можливостями.

Світлана Пахлова

- Зустрічаючись із працівниками культури, впевнююсь, що у більшості з них як і раніше переважають стереотипи минулого, очікування, що хтось інший повинен прийти і вирішити їх проблеми. В них і думки немає про те, що можна вийти за рамки їх звичної діяльності, шукати нові можливості, писати проекти та залучати додаткові ресурси.

І це в той час, коли інформаційні технології вже стають звичними не лише у місті, але і в сільській місцевості. І напевно поруч є молоді люди і підлітки, яких можна було б залучити до пошуку потрібної інформації і ресурсів.

Ми кілька років намагалися «наздогнати і заподіяти добро» працівникам культури сільських районів Дніпропетровської області, проводили для них освітні програми в надії, що вони використають отримані знання для адаптації до сьогоднішніх умов. На жаль, більшість з них цю можливість не використали. Ми ж в результаті цього досвіду вирішили допомагати активним людям, які хочуть змінити на краще життя своє і своїх місцевих громад.

Ті вельми нечисленні на загальному фоні приклади, коли на базі клубу або бібліотеки створюється Центр місцевої активності

(у нашому варіанті Центр позитивних змін), показують, що майбутнє установ культури залежить тільки від них самих. Чи зможуть вони переорієнтуватися на реальні потреби своїх земляків, враховувати всі вікові категорії і стати їм дійсно корисними і необхідними, знайти партнерів в особі громадських організацій та всіх інших суспільних інституцій, бути переконливими у відносинах з місцевою владою і бізнесом? І головне, наскільки вони зможуть вийти за межі звичної для них діяльності, ламати стереотипи, дивувати своїх співгромадян несподіваними творчими рішеннями, відгукуватися на ініціативи активних людей і не боятися братися за соціальні проблеми?

Якщо наші клуби та бібліотеки стануть такими Центрами місцевої активності, то вони не лише виживуть, але й займуть те належне місце у громаді, яке й гарантує їх стабільне майбутнє.

Тетяна Барашкова

Основним нормативним документом, який визначає напрямки роботи, функції, головні завдання, види діяльності та організаційно-правові засади діяльності клубних закладів на території України є наказ

Міністерства культури і туризму України від 23 травня 2007 року № 35 „Про затвердження примірного Положення про клубний заклад”.

Цей відносно новий нормативний документ, на жаль, не віддзеркалює та не унормовує тих реалій та завдань, які ставить перед закладами культури, в першу чергу, клубними закладами, оновлене законодавство та й саме життя, а тому потребує щонайменше нової редакції Положення в частині завдань, функцій, взаємовідносин з територіальною громадою тощо.

Для того, щоб Центри місцевої активності могли ефективно здійснювати свою діяльність та не наштовхуватися на законодавчі перешкоди чи не шукати спеціальних шпарин у законах, Інститут соціокультурного менеджменту (ІСКМ) в рамках проекту «Спільний шлях у майбутнє»*

“Зустрічаючись із працівниками культури, впевнююсь, що у більшості з них як і раніше переважають стереотипи минулого”, - Тетяна Барашкова

розробив та подав до Міністерства культури України Пропозиції щодо удосконалення примірною положення про клубний заклад.

Зокрема ІСКМ пропонує:

1. Серед типів клубних закладів слід передбачити клубні заклади недержавної форми власності.

2. До видів діяльності клубних закладів додати:

- організація і проведення культурно-освітніх, інформаційно-просвітницьких, науково-дослідницьких, комунікативних та навчальних заходів, зокрема круглих столів, семінарів, конференцій, прес-конференцій, дискусій, тренінгів, консультацій, опитувань, досліджень тощо;

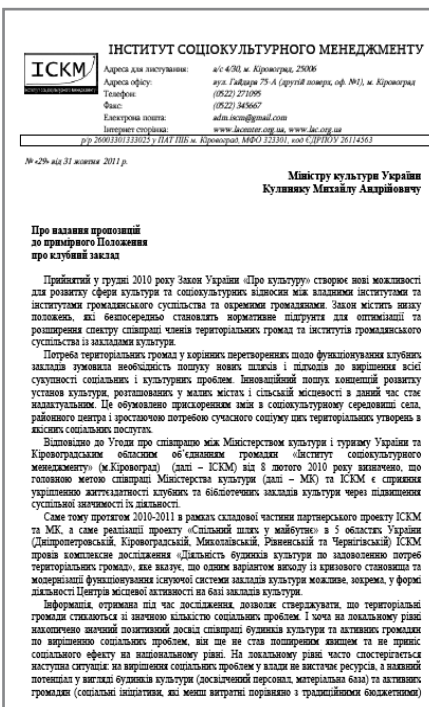
- виготовлення та розповсюдження друкованої, аудіо- та аудіовізуальної продукції, а також використання нових технологій, для розширення доступу та залучення громадськості до діяльності клубного закладу;

- проведення роботи по вивченню попиту населення щодо культурних та інших послуг, пов'язаних із забезпеченням культурних потреб та виробленням культурних благ;

- розробка і реалізація проектів та програм, спрямованих на задоволення культурних і соціальних потреб громади, проведення спільних заходів (майстер-класів, благодійних акцій, форумів, семінарів, круглих столів, конференцій тощо) із залученням членів відповідної територіальної громади;

- реалізація заходів, спрямованих на популяризацію творчих ініціатив і культурних практик громадян та забезпечення їх самовираження.

3. У розділі «Організаційно-правові засади діяльності клубного закладу» передбачити наступне:

Лист Інституту соціокультурного менеджменту до Міністерства культури України

цим Положенням, а також Конституцією та законами України, зокрема Законом України «Про культуру» від 14.12.2010 № 2778, іншими законодавчими і нормативними актами.

4. Пункт 3.2 Розділу 3 «Структура та основні принципи діяльності клубного закладу» викласти у наступній редакції: «Клубний заклад планує свою діяльність відповідно до культурних та соціальних потреб громади, виходячи з творчих можливостей, кадрових та фінансових ресурсів».

Ці та інші пропозиції були подані на розгляд до Міністерства культури на початку листопада 2011 року. Ці Пропозиції, у разі їх затвердження, звісно, не стануть панацеєю від усіх проблем закладів культури, але мають допомогти тим організаціям та активним громадянам, які хочуть змінити життя власної громади на краще.

* проект «Спільний шлях у майбутнє» реалізується ІСКМ в рамках програми «Об'єднуємося заради реформ» (UNITER), що виконується Pact. Inc., завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агенцію США з міжнародного розвитку (USAID). Думки, викладені в даному матеріалі є винятковою відповідальністю ІСКМ і можуть не співпадати з точкою зору USAID, уряду США та Pact. Inc.

Матеріал підготувала Марія Макарлова

Забір'є пишається своєю історією

У кожного свій шлях розвитку. І громади різних населених пунктів об'єднуються навколо власних проблем чи навпаки успіхів. Один із прикладів активізації громади для «НДО-Інформ» наводить Мерецькова Ольга, філолог, викладач російської мови та літератури і психолог.

Ольга народилася в одному з прекрасних куточків Києва - Китаєво. Батько - професор ботаніки, мати вчений-квіткар стали першими і головними провідниками у світ природи.

Свою трудову діяльність починала на Памірі, у найвисокогірнішому заповіднику Радянського Союзу, який очолював батько. Догляд зарослими в найтяжчих кліматичних умовах вчив цінувати швидкоплинну красу, помічати найменші деталі. У період розпаду СРСР працювала в Російському посольстві в Лівані. Саме тоді захопилася вивченням історії російського національного костюму. У 1991 році в Бейруті пройшла курс французького майстра з оранжування та виготовлення квітів з шовку. Подорожуючи по Америці, відкрила для себе дивовижне мистецтво - вікторіанську вишивку стрічками. Пізніше, працюючи над одягом ляльок різних історичних епох та літературних героїнь,

широко використовувала вікторіанську техніку в оформленні деталей костюмів. У 1996 закінчила курс флористики у чудового майстра, наукового співробітника Київського ботсаду, Ніни Федорівни Мінченко.

Вивчення країнознавства, етнографії, призвело до того, що Ольга близько 10 років працює над створенням колекції ляльок, які б передавали колорит, традиції та особливості народів, які жили на території України. Особливу увагу при виготовленні костюмів художниця приділяє дрібним деталям, обробці, прикрасам, дотримуючись історичної достовірності і максимальної точності. Нею створені «скіф'янки», «Анна Ярославна», «Княгиня Ольга», «Маруся Богуславка» та ін.

До флористики ставиться як до арт-терапії. У своїх картинах віддає перевагу жіночим образам. За допомогою фарб природи: пелюсток квітів, листя рослин передає характер, витонченість, вишуканість і жіночність.

Село Забір'є виправдовує свою назву. Воно дійсно знаходиться за бором в семи кілометрах від м. Боярки (Київська область).

Мало кого залишить байдужим дзеркальна гладь озер, що розкинулася по обидва боки дороги, що веде в село. На святкові та недільні дні срібними трелями розкошується по озерній гладі передзвін забірської церкви і голос його затихає лише в глибині соснового бору.

Історія цього села налічує сторіччя. Тільки в нашій ері тут до стольного граду Києва були зведені рукотворні, так звані «Змієві вали» (народна назва стародавніх (приблизно з II ст до н. е. по VII ст. н. е.) оборонних валів по берегах притоків Дніпра південніше Києва - ред.), часів Князя Володимира. Їх гребені і до наших часів височіють над озерами. А під час масових повстань гайдамаків тут проходили знаменні події.

Прекрасні пейзажі і

Новий (не опалюваний) Будинок культури в с.Забір'є, Київська область

Експонати музею у селі Забір'є, Київська область

колеритний побут простих селян надихали художника М. Пимоненка, (видатний український жанровий живописець, академік Імператорської Академії мистецтв, член Товариства пересувних художніх виставок - ред.), який жив у сусідній Малютенці, на написання своїх полотен.

Забірчани по праву пишаються своєю історією і люблять своє село. І ця любов народила в їх умах і душах ідею створення власного краєзнавчого музею. Найактивнішими збирачами історії виявилися учні та вчителі місцевої школи. Три покоління звичайної сільської сім'ї Горіновічей, місцевих вчителів - просвітителів створювали і дбайливо зберігали експонати.

У 2005 році Головою місцевої Ради стає вчителька української мови та літератури Яременко Т.А., вона ж і була ініціатором створення музею. Завдяки її зусиллям у школі виділяється два суміжних приміщення під експозиції музею. Пані Яременко разом з учнями розшукали у місцевих жителів предмети одягу та побуту позаминулого і початку минулого століть для передачі їх музею.

Ми з моїм чоловіком Олександром підключилися до створення і установки експозицій та інтер'єру музею.

Ольга Мерещакова

Мій чоловік змайстрував столи-вітрини для численних дрібних експонатів. Я займалася створенням святкових і буденних костюмів жителів Забір'я минулого. Безкоштовно передані картини місцевих художників та роботи різьб'ярів прикрасили стіни музею. Ну, а основну конструкцію для експозицій за власні кошти довелося замовляти окремо. І результати перевершили наші очікування.

Тепер у музеї регулярно проходять екскурсії.

Сільська школа щорічно готує екскурсодів - старшокласників. Крім того, тут проводяться костюмовані етнічні свята з обрядами та піснями. У такі дні приїжджають туристи з близького і далекого зарубіжжя.

Успіх створення краєзнавчого музею хоча й порадував забірчан та всіх, хто доклав свої сили і душу для його створення, але поки не досяг того ідеалу, який замислювався нами спочатку. Музей досі тулиться у приміщенні місцевої школи, нехай і гостинної, але все ж обмежує постійну роботу музею.

До 1917 року в Забір'ї жив прототип відомого у всьому світі твору Шолома Алейхема «Тев'є - молочник». І у нас з'явилася ідея створити нові експозиції в музеї у зв'язку з цим. Будівля для розміщення нових експозицій вже є - це

нещодавно побудований Будинок культури. Але до цих пір ця будівля стоїть без необхідного опалювального обладнання. Вирішить це завдання зможе успішно проведена адвокаті кампанія жителями села за сприяння та підтримки ГО «Інституту розвитку глобального суспільства», м.Київ.

**Мещерякова Ольга,
ред. Хуснутдінов В.**

Долаючи відстань – об'єднуємо серця

Вже 3-й рік програма “Бібліоміст” діє на території України. Поділитися успіхами реалізації цього проекту люб'язно погодився Віктор Пілярчук, асистент з комунікації.

- Коли було оснащено першу бібліотеку та яку саме?

- Спочатку було обладнано тренінгові центри у обласних універсальних наукових бібліотеках (у кожному обласному центрі), де проходять навчання бібліотекарі з закладів-переможців (перше відкриття - у Луцькій ОУНБ, 31.05.2010). Першою бібліотечною системою, яка отримала обладнання, стала Чорнобаївська централізована бібліотечна система у Черкаській області (червень 2010 р.).

- Скільки бібліотек було оснащено та скільки працівників бібліотек навчено роботі на комп'ютері за час дії проекту?

- Станом на листопад 2011 року, партнерами програми “Бібліоміст” стали близько тисячі бібліотек. Під партнерами маються на увазі заклади, які отримали комп'ютерне обладнання і/або гранти для

надання інноваційних послуг своїм громадам. Що стосується навчання, то за весь період діяльності програми тренінги на різні теми пройшли 15 тисяч учасників (не окремих бібліотекарів. Приміром, один і той же працівник міг відвідати 4 різні семінари).

- Чи відбулися зміни за період дії проекту у діяльності бібліотек по задоволенню потреб громадян?

Звісно, бібліотеки уже відзначилися численними успіхами. Найновіші відеосюжети про бібліотеки-партнери програми можна переглянути на нашому каналі:

- Мультимедійний центр Львівської дитячої бібліотеки
<http://www.youtube.com/watch?v=2zNtPNO-fc>.

- Адвокаційна діяльність сучасної Рожнятівської бібліотеки
<http://www.youtube.com/watch?v=E6TpWVfDJhk>.

- Спілкування без кордонів у Стрийській бібліотеці
<http://www.youtube.com/watch?v=nl9weeYc5gQ>.

- Модернізована Тисменицька бібліотека допомагає мігрантам
<http://www.youtube.com/watch?v=mCp-PmGa3IY>.

- Шаховий світ у центральній бібліотеці м. Антрацит
<http://www.youtube.com/watch?v=1gYV28yMmNg>.

Інші історії також можна прочитати у нашому віснику. Архів випусків на нашому вебсайті за адресою: <http://bibliomist.org/ua/resursi/informatsijnij-visnik>.

Поцікавитися ходом реалізації проекту редакція нашого бюлетеню вирішила також у Юрія Усовича, регіонального представника програми Бібліоміст у м. Чернігів:

- З якого року програма діє на території України?

- Протягом 2008 року відбувався моніторинг

30 вересня 2009 року в Україні стартувала програма “Бібліоміст”. Це- ініціатива тривалістю 4 роки, партнерська робота IREX, USAID, Міністерства культури і туризму України, на підтримку якої Фондація Білла та Мелінди Гейтс надала грант на суму 25 мільйонів доларів США

Віктор Пілярчук

стану бібліотек в Україні. В кожному області виїжджала група із 4-х осіб і робили зріз бібліотечної системи. Після цього був написаний проект за результатами цього дослідження і у 2009 році після того, як фонд Білла та Мелінди Гейтс його профінансував, програма розпочала свою діяльність на території України. Проект буде тривати до 2014 року.

- Чи будь-яка бібліотека може взяти участь у програмі?

- Будь-яка публічна бібліотека, якщо це не шкільна чи не університетська, чи будь-яка інша спеціалізована бібліотека.

- На яких умовах надається доступ до користування комп'ютерами для звичайних громадян, громадських організацій, громадських активістів та інших клієнтів бібліотек?

- Власне самі бібліотекарі визначають правила за якими будуть приходити читачі та користуватися комп'ютерами й Інтернетом. Що для нас важливо як для програми, щоб це було безкоштовно, та за користування Інтернетом ніхто не брав оплати.

- Чи можуть бібліотекарі обмежувати доступ користувачів до певних сайтів?

- Вони не можуть забороняти доступ до тих чи інших сайтів, звісно, якщо вони не носять, наприклад, порнографічний характер.

У реалізації будь-якого проекту найважливішим є людський вимір. Те як змінилося життя конкретних людей – і є найбільшою цінністю та показником позитивних змін.

Досліджуючи це питання ми наштовхнулися на досвід бібліотек Рівненської області, де завдяки Скайп-зв'язку люди змогли знайти та поспілкуватися зі своїми родичами та друзями, яких не бачили десятки років. Доречі, саме у Рівненській області проходив експеримент, який передбачав оснащення саме шкільних бібліотек комп'ютерною

Спілкування по Skype
технікою.

Вирішивши перевірити ефективність скайп-зв'язку, редакція нашого бюлетеню особисто зв'язалася із Оксаною Тасаж, завідуючою пришкольній бібліотеці с. Костянтинівка, яка люб'язно домовилася із клієнтами своєї бібліотеки про зустріч.

«Костянтинівська публічно-шкільна бібліотека стала переможцем конкурсної програми «Бібліоміст» «Організація нових бібліотечних технологій з використанням вільного доступу до Інтернету». На важливості втілення проекту «Бібліоміст» наголосив сільський голова Роман Володимирович Боровик. Саме завдяки його ентузіазму, повному сприянню і допомозі вирішили обрати саме нашу бібліотеку для втілення проекту. Адже місцева влада виконала всі умови і зобов'язання. 30 вересня 2010 року бібліотека гостинно відчинила свої двері, за якими з'явилась нова комп'ютерна техніка (3 комп'ютери, принтер, сканер, веб-камери). Саме з цього часу книгозбірня надає можливість для жителів громади користуватись безкоштовними Інтернет-послугами. Односельчани реєструються в програмі «Скайп» і отримують радість від віртуального спілкування і з близькими людьми», розповіла Оксана Тасаж.

Дійсно, такий зв'язок для жителів села більше ніж просто послуга бібліотеки. Можливості Скайп долати відстань – безмежні та, головне, безкоштовні.

Під час особистої розмови (знову ж таки по Скайпу), жителька села Костянтинівка Надія Дмитрівна Котик розповіла нам, що за допомогою мережі Інтернет знайшла свою рідню, яка проживає в м. Алма-Ати і тепер спілкується з ними у бібліотеці за допомогою Скайп.

«Із об'яви у магазині дізналася про можливість Скайп зв'язку, вирішила спробувати. У Алма-Аті живуть родичі мого чоловіка – його сестра та її донька, а моя племінниця та хрещениця Марина. Із сестрою не бачилися ми 5 років, а от із племінницею всі 25. Вони жили в Октюбінську, а потім переїхали в Алма-Ати, координати ми знали, спілкувалися, але ж по телефону чи в листі немає можливості побачитися.

Скайп дав нам можливість не лише поспілкуватися, а й побачити один одного. Зустрітися вживу плануємо років через 2, а поки що разів 2 на місяць приходжу у неділю в бібліотеку, прошу щоб відкрили і я мала можливість зв'язатися із родичами».

Велика родина
жительки села

Костянтинівка Прозапас Світлани мала нагоду поспілкуватися по Скайп-зв'язку з родиною її рідної сестри, яка проживає у США. Із родиною сестри рідня не бачилися вже 3 роки. Виїхали до США, бо там проживає свекруха.

«Про таку можливість спілкування дізналася, так як працюю у школі, а бібліотека знаходиться у ній. Із родичами по телефону ми спілкуємося кожного тижня. По Скайпу останній раз спілкувалися в кінці весни. По телефону ми звісно спілкувалися із без скапу, але завдяки ньому змогли нарешті вперше побачити їх діток, які народилися вже в США і яких ми ніколи в житті не бачили. Особисту зустріч плануємо, але, мабуть, вже на наступне літо».

Хочемо навести й інші історії жителів Рівненської області:

Пенсіонерка Ніна Гончарова із м. Сарни опанувала зв'язок через Скайп і тепер має можливість спілкуватися із своєю донькою, яка проживає у Канаді і з якою вона не

бачилася 10 років.

Цимбаліст Тамара та Цимбаліст Микола, жителі селища Клесів, звернулися до бібліотеки, щоб їм допомогли поспілкуватися з родичами, які проживають у США, з якими вони не бачилися більше 10 років. До бібліотеки прийшли всією сім'єю із 5 чоловік. Працівникам бібліотеки вдалося зв'язатися через скайп-зв'язок і допомогти цій сім'ї.

За допомогою електронної пошти та власного веб-сайту бібліотеки працівник Рівненської міської бібліотеки Калиновська Лариса Вікторівна знайшла свою одногрупницю – бібліотекаря із с. Велике Вербче Сарненського району, Давидюк Людмилу Яківну, з якою вони разом вчилися 20 років тому у Рівненському інституті культури. Тепер вони мають координати і спілкуються одна з одною.

Баннікова Раїса користувачем бібліотеки смт. Клесів стала не так давно. По рекомендації

Пані Раїса вперше побачила свого онука, якому виповнилося 8 місяців, і який народився в Іспанії

знайомих звернулася до бібліотекарів за допомогою. Вона хотіла поспілкуватися з донькою, яка проживає в Іспанії. Звісно, ми

розшукали її за допомогою соціальних мереж і допомогли поспілкуватися. Пані Раїса нарешті побачила свого онука, якому виповнилося 8 місяців, і який народився в Іспанії. Тепер вона є постійним користувачем бібліотеки.

Хамін Олег Анатолійович переїхав до селища Клесів із Львівської області на тимчасове проживання. Звернувся за допомогою до бібліотеки знайти рідних за кордоном. Через мережу Інтернет бібліотекарі допомогли користувачу зв'язатися через Скайп з США та Канадою, де проживає рідня п. Олега. Тепер він є постійним користувачем нашої книгозбірні.

Завідувачка ПШБ с. Немовичі, Жук Л.С., знайшла в мережі Інтернет відомості про дідового брата, життєвий слід якого загубився у 30-х роках ХХ ст. і про якого родина нічого не знала. Виявилось, що він був розстріляний у 1937 році та реабілітований у 1989 р.

Матеріал підготувала Марія Макарова

Семаргл відриває від землі чернігівську молодь

Ви спитаєте хто ми такі і що ми робимо? Ми - креативна, цілеспрямована молодь, майбутнє спортивного життя м. Чернігова, теперішнє активне дозвілля жителів нашого міста, ми - молодіжна громадська організація "Чернігівський молодіжний клуб екстремального відпочинку "Семаргл".

Клуб екстремального відпочинку виник зі звичайної міської квест-команди. Четверо одностайно вирішили, що в їх місті не вистачає цікавих та активних видів проведення дозвілля та спробували себе в якості організаторів.

Одне було зрозуміло точно, що починати треба з того, що знаєш, тому був написаний сценарій першої рольової квест-гри. Гру було проведено на свято Хеловін у 2009 році. Темою гри була легенда про Чернігівського вампіра графа Дуніна – Барковського. Учасники оцінили гру й з нетерпінням чекали продовження, адже маса сюрпризів, майстерна акторська гра, цікаві історичні факти власного міста та бадьорий спортивний старт підкорили серця не тільки учасників, а й широкі маси глядачів. Організаторам більше нічого не лишилося, крім того, як сісти й розробити наступний сценарій дводенної квест-гри, присвяченій трагедії на ЧАЕС - "Сталкер". Мета гри - не тільки бадьоро провести вихідні, а й не залишити байдужими молодь до страшної трагедії, яка сталася 25

років тому.

На цьому етапі нам стало зрозуміло, що ми вже маємо свою цільову аудиторію, яка очікує від нас абсолютно нових ідей. Однією з таких ідей був авто-квест "Тіньова змова".

Семаргл сприяє популяризації здорового способу життя за допомогою креативних та нестандартних спортивних розваг. Оскільки, серед нас була людина, яка розуміється на альпінізмі, то за власний кошт було закуплено альпіністське та туристичне спорядження, за допомогою якого ми отримали змогу проводити наступні заходи:

- «Екстрім вікенди» (розваги на відкритому повітрі з використанням альпіністського спорядження);

- «Дюльфер» (спуски по мотузці з будь-якої висоти);

- «Роуп джампінг» (стрибки з висоти на мотузці – для цього використовується місцевий пішохідний міст висотою 25 м);

- «Тролей» (крутонаклонна переправа);

- «Тролейбус» (стрибок на вусах з дерева на висоті більше 15 метрів);

- «Слек лайн» (прогулянка по стропі);

- навчальний курс з основ екстремального туризму та користування альпіністським спорядженням.

Наш клуб дбає не тільки про розвиток спорту, а й бере активну участь у міських тренінгах, дбає про розвиток партнерства з молодіжними організаціями. Члени клубу отримали практичні навички по таких програмах як «Молодіжне лідерство», «Створення ініціативних груп та молодіжних громадських організацій», «Організація змістовного дозвілля молоді» і т. д. Організатором семінарів була МГО ЦПМ «Апельсин». Так почалася плідна співпраця двох організацій. На базі клубу «Альтернативний 38-й», який утримує «Апельсин» проводяться збори та тренування клубу «Семаргл», готуємо походи (піші, велосипедні, водні), турніри з пейнтболу, страйкболу, екстремальні розваги з

Квест «Пірати Десни»

Квест «Сталкер» до дня трагедії на ЧАЕС

використанням альпіністського спорядження.

11-13 листопада на першому Всеукраїнському фестивалі «Фабрика майбутнього» була представлена діяльність клубу, учасники щедро ділилися досвідом та враженням проведених заходів.

На сьогоднішній день клуб екстремального відпочинку «Семаргл» є офіційно зареєстрованою міською молодіжною громадською організацією.

Клуб «Семаргл» надає послуги по організації та проведенню:

- корпоративних заходів;
- квест ігр (групових, індивідуальних, вітальних);
- тренінгів (на виживання, робота з мотузками);
- організація турнірів та ігор (лазертаг, пейнтбол, страйкбол);
- організація походів (піших, вело, водних);
- верхолазні роботи;
- фотосесій та портфоліо;
- страхівка трюків;
- викуп нареченої.

І це ще далеко не всі послуги клубу.

Нашою ідеєю є пропаганда здорового та активного способу життя на власному прикладі, виховання патріотичного настрою молоді та любові до рідного міста.

Нашою метою є задоволення потреб городян у активному та екстремальному відпочинку. Також ми хочемо об'єднати

людей, які можуть, а головне хочуть щось робити для свого міста та людей, які в ньому живуть.

Олександр Михайлов – керівник молодіжної громадської організації «Чернігівський молодіжний клуб екстремального відпочинку «Семаргл». Він згуртував навколо себе соціально-активну молодь та став невід'ємною ланкою популяризації здорового способу життя. Вже через рік власним прикладом Олександр показав, що спорт це гідна альтернатива

проведення вільного часу різних верств населення. Він сприяв спортивному розквіту, взаємодопомозі та значному моральному та соціальному розвитку мікрорайону «Коти». «Бути першим - це надихати людей навколо тебе, давати можливість відчувати руку підтримки і пишатися тим, що ти українець!» - такі слова мають стати девізом по життю кожної людини, впевнений Олександр.

Коли ти вниз летиш – кричи!

Нехай тебе почують всі.

Нехай світанок посміхнеться

В очах твоїх.

Буденність серця відпусти

Відкрийся світу і лети.

Нехай з тобою будуть люди,

Чий подих б'ється в унісон з твоїм,

Чий тихий шепіт лється криком

На радість рідним і чужим.

З тобою разом звернем гори,

Здіймемся у височінь Карпат,

Піднімем прапор український

З тобою разом – ти ж наш брат.

Разом з Семарглом підемо вперед,

Вперед в майбутнє перемоги

З девізом: «Підкорим світ і всі дороги».

Творчий доробок Олександра

Михайлова і Мінко Крістіни

Наші контакти: 063-47-47-911 (Олександр)

<http://vkontakte.ru/feed#/id133081635>

<http://vkontakte.ru/feed#/id19529815>

Інноваційна модель закладів культури у дії

На Дворічанщині, що на Харківщині, вже давно зрозуміли, що будинок культури має відігравати значно більшу роль для громади ніж ту, яка йому сьогодні відведена. Цей заклад має стати центром для згуртування та об'єднання жителів населеного пункту задля вирішення спільних проблем та покращення рівня життя громади.

Здавалося б, яким чином будинок культури, головними функціями якого зазвичай є організація дозвільних заходів для громадян, може, наприклад, сприяти ремонту занедбаних садиб історичного значення чи сприяти розвитку сільського зеленого туризму у регіоні? Але всі ці речі стають можливими при об'єднанні небайдужих людей та створенні центру активності громади. У с. Дворічна такий центр було створено 3 січня 2011 року за завдяки ініціативі «Фонду сільських громад Дворічанщини». В планах Клубу активності громади багато цікавих, корисних, добрих справ.

Нещодавно в Клубі активності громади був проведений майстер-клас з ляльки-мотанки. Дякуючи громадській організації «Фонд сільських громад Дворічанщини» майстер-клас провела Наталія Свиридюк, знаний в Україні майстер народної ляльки,

член Спілки народних майстрів України, лауреат премії ім. Короленка.

В цьому заході взяли участь вчителі Кам'янської ЗОШ, працівники сільських закладів культури та бібліотек з Вільшани, Кутьківки, Мечниково, Тавільжанки ст. дворічна, а також з районної бібліотеки.

Майстер народної ляльки навчила присутніх виготовляти вузликову ляльку-мотанку, розказала всі старовинні українські таємниці про неї, про її історію та символічність, обряди та звичаї. Ляльки виготовляються з клаптиків матерії та прядива-ниток. На майстер-класі всі учасники виготовили свою ляльку і забрали її з собою, отримали методичні матеріали по виготовленню ляльок та скуштували запашний чай з екологічно чистих, цілющих Дворічанських трав.

Будемо сподіватися, що мистецтво виготовлення ляльки-мотанки приживеться в районі на заходах, що будуть проводити працівники культури та освіти.

Клуб активності громади та громадська організація «Фонд сільських громад Дворічанщини» запрошують до співпраці свідомих особистостей, котрі займають активну життєву позицію і прагнуть втілити свій найкращий досвід у розвиток Дворічанщини.

Завдяки цьому майстер-класу учасники тепер у своїх громадах навчають як маленьких діток, так і людей похилого віку як виготовляти ляльку-мотанку. Під час таких навчань люди згадували свою молодість, те як вони робили ляльку мотанку, дуже багато було сліз і зацікавленості. Завдяки виготовленню ляльок були зібрані цілі колекції, які послуговували експонатами виставок на день громади сіл.

24 листопада 2011 року у с. Дворічна Фондом був проведений семінар «Сільські клуби

Семінар у с. Дворічна, Харківська область

Дворічанщини – осередки культурного та громадського життя сільських громад району». Семінар було проведено в рамках проекту «Ресурсний центр клубу активності громади на базі Дворічанського районного будинку культури Харківської області» за підтримки Антикризової гуманітарної програми Міжнародного фонду «Відродження».

Усі учасники семінару виявили активність та зацікавленість презентованого досвіду діяльності Центрів місцевої активності. Представник Інституту соціокультурного менеджменту, залучений у якості експерта з питання трансформації закладів культури в осередки (центри) громадської активності, розповів всім присутнім про інноваційну модель існування закладів культури. Така модель відповідає сучасним викликам суспільства і апробована як за кордоном, так і на території України.

«Основне, що я зрозумів, і те, про що казали організатори, що кожна наша дія має орієнтуватися на результат», - зауважив начальник відділу культури і туризму Дворічанської РДА Щоличев Сергій Миколайович.

Фонд сільських громад Дворічанщини, який є одним із піонерів впровадження цієї моделі у Харківській області, прагне поширити власний досвід і на інші населені пункти Харківської області.

Саме з цією метою і був проведений семінар, після якого учасники відзначили, що почали сприймати власну діяльність з точки зору людського виміру. Адже будь-яка діяльність вимірюється тим, чи мала вона позитивний вплив на життя пересічних громадян.

**Л. Бабенко та
О. Набока**

Чи стануть адвокати кампанії звичайною справою у сфері культури?

Восени 2011 року Інститутом розвитку глобального суспільства (ІРГС) проведено 5 тренінгів «Кампанія адвокати: план дій». Тренінги проводились завдяки проекту «Впроваджуємо зміни громадою» ІРГС в рамках проекту Інституту соціокультурного менеджменту «Підтримка процесу розвитку осередків громадської активності на базі закладів культури» за підтримки Антикризової гуманітарної програми Міжнародного фонду «Відродження». Проект «Впроваджуємо зміни громадою» має за ціль сприяти подоланню кризового стану закладів культури малих міст та сіл шляхом підвищення компетентності працівників культури, членів НДО, ініціативних груп та активістів громади у сфері представлення інтересів та захисту прав громади (адвокати), зокрема у сфері трансформування закладів культури в місцеві осередки громадської активності на користь громади.

Тож на тренінгах навчали працівників культури й громадських організацій з 5

регіонів України технікам мобілізації громад та розробки і впровадження адвокатів кампаній, щоб спонукати місцеві сільські, селищні та міські ради приймати рішення про трансформування клубів, будинків культури, бібліотек в осередки громадської активності, а також їх передачі в оперативне управління або у власність громадським організаціям та органам самоорганізації населення на довгостроковій основі.

П'ятий тренінг по

Майстер-клас із виготовлення ляльки-мотанки

адвокасі проходив в місті Чернігові. Саме на цьому заході нашій редакції вдалося поспілкуватися з тренером по адвокасі Світлоною Кореньковою.

Світлана Коренькова – тренер-консультант з розвитку громадських організацій. Зараз працює як фриланс тренер, завдяки чому має можливість брати участь у різноманітних проектах і зустрічатися та працювати з різними громадськими організаціями. Також вона є тренером Ради Європи та членом Директорату молоді

Світлана Коренькова

та спорту по спеціалізації «Освіта прав людини», «Громадянська освіта», «Молодіжна політика», «Культурний діалог», тобто те, що стосується роботи з Радою Європи.

- Розкажіть, будь ласка, про свій досвід роботи у якості тренера.

- Роботу в третьому секторі я починала у 1994 році, створюючи молодіжну організацію, потім працювала більше 5 років у Ресурсному центрі для громадських організацій як тренер і консультант. Починаючи ще тоді допомагати громадським організаціям розвиватися, становлюватися, визначатися, ми ще не називали це «адвокасі», але допомагали організаціям розробляти кампанії, проводити якісь дії на захист інтересів своїх цільових груп. Пізніше я працювала у проекті USAN тривалий час, коли Мережа громадянської дії в Україні, де якраз моєю спеціалізацією була робота з адвокасі та з партнерами адвокасі, розробляла методичні матеріали, систематизувала якісь матеріали з адвокасі.

Останнім часом, працюючи як фриланс тренер, спеціалізуюсь якраз на навчальних програмах, на роботі з організаціями, які дійсно довели на практиці, що вони здатні представляти інтереси своєї цільової групи.

- Для кого тема «адвокасі» актуальна на

вашу думку?

- Дуже правильним є вислів «Адвокасі – це процес, за результатами якого ті, хто нічого не чують, чують тих, хто зазвичай мовчить». Я вважаю, що цей вислів варто пам'ятати нашим громадським організаціям, тому що дійсно, об'єднуючись, створюючи громадську організацію, ми хочемо представляти інтереси громадян, озвучувати їх потреби, їх бажання щодо суспільства, в якому вони живуть. Розуміння адвокасі, можливостей та механізмів адвокасі,

воно бажане для всіх діячів громадських організацій. Інша справа, що, можливо, спочатку треба трошки «дозріти», тобто якісь організації просто не готові вдаватися до якихось публічних дій та проводити такі великі кампанії, навіть маленькі, вони не готові до відкритої публічної діяльності. Потенціал громадянського представництва дуже високий, тому що дійсно, на сьогоднішній день, коли суспільство зневірене, люди дуже пасивні політично, соціально, немає натхнення, яке було кілька років тому, якийсь час назад, коли люди дійсно були готові виходити і захищати свої права, це з одного боку. З іншого боку, ситуація в суспільстві підштовхує людей створювати кампанії, робити зміни у суспільстві.

Адвокасі кампанія повинна бути спланована і добре організована, і це те, чому дійсно треба вчитися. Ми не говоримо про одинокі акції вивести людей, ми говоримо про позицію організації щодо суспільних змін, ми говоримо про підготовку якихось документів, здатність впливати на владу, переконувати її, формулювати інтереси суспільства так, щоб вони були зрозумілими, обґрунтованими, що ми пропонуємо і чому ми це пропонуємо. І от якраз розробка кампанії – це те, чого треба

Учасники тренінгу «Кампанія адвокати: план дій»,

м. Чернігів

навчити громадських активістів, планування – процес від самого початку, використання політичних механізмів. Треба вчити всьому, що має робитися на професійному рівні.

- Які організації користуються вашими послугами?

- Я співпрацюю з проектом UNITER і з кількома організаціями, які є грантерами UNITER. В межах проекту ОБСЄ з розвитку громадянського суспільства (якраз з програм адвокати) проводила тренінг для грантерів ОБСЄ. Останнім часом працюю з проектом «Впроваджуємо зміни громадою» Інституту розвитку глобального суспільства.

- Чи є якісь особливості роботи в проекті «Впроваджуємо зміни громадою»?

- Якраз коли була перша розмова, що планується такий проект і коли вже дійшло до конкретного планування саме тренінгів, розробки програми тренінгів, мене зацікавила ідея, що ми працюємо з інституціями культури, закладами культури, ми працюємо з маленькими громадами, там де, наприклад, немає школи і закривають єдине місце для зібрань – будинок культури. Дуже класна ідея використання закладів культури саме як центри для мобілізації громадськості. Але в мене склалося таке відчуття, що ці учасники, що беруть участь у тренінгу, не до кінця усвідомлюють свою

роль як громадських діячів, не до кінця, можливо, розуміють сенсу громадянської активності громадянської організації. На жаль, існує стереотипне мислення, що треба писати проекти, треба подаватися на гранти, що це, фактично – головне, чим повинна займатися громадська організація. Часто говорять: «Так, ми хочемо щось зробити, але якщо ми не отримаємо грант, то що ж ми зробимо?» Або, навіть, приїжджаючи вже на тренінг з адвокати, кажуть: «Що ж ми будемо робити, якщо у нас

грант закінчується?». І оця орієнтованість мислення на проекти вже дуже довгий час простежується у ході міркування досвідчених громадських організацій, які дійсно мали проекти та досвід роботи з донорськими структурами. Для них головна діяльність – написати проект і реалізувати його за отриманим фінансуванням. Для молодих організацій (а вони ж бачать досвідчених) притаманне таке ж мислення. Коли ми починаємо говорити про кампанію, про досягнення суспільних

«Орієнтованість мислення на проекти вже дуже довгий час простежується у ході міркування досвідчених громадських організацій»

змін, то виявляється, що людям навіть дуже важко оперувати такими термінами. Якщо спитати: «Що ви хочете змінити в суспільстві?», то людям це дуже важко сказати, висловити, дуже важко описати свою діяльність у вимірі суспільних змін, саме розказати, що їхня організація чогось прагне зробити для громади. Якщо ми говоримо про те, що важко розказати, то, звичайно, усвідомити і планувати свою діяльність на досягнення таких системних суспільних змін, їм наразі ще складніше.

- Чи всім учасникам легко слухати цей курс?

- Окремою рисою учасників цього проекту дуже низький рівень технічного забезпечення і закладів культури, і громадських організацій

на місцях. І виходить так, що для них головним є устаткування та утримання офісу, опалення, тобто такі речі, які з одного боку можна зрозуміти, без яких важко працювати в умовах браку ресурсів, але вийти за межі устаткування офісу вони не хочуть. Ніхто не закликає організації відмовлятися від якихось організаційних потреб, але коли ми говоримо про інтереси громади, про якісь суспільні потреби, чомусь для організацій це виявляється новим. Виявляється, що треба думати, треба питати громаду, залучати громадськість. З іншого боку, я вважаю, це добре, коли нові організації тільки починають, адже для багатьох учасників це перший тренінг, це перший раз вони виїхали, побачили інші громадські організації і для них цей досвід є шаленим переживанням, бо вони побачили, що в такому ж селі в іншій області є така ж організація, яка має подібні проблеми. Для них це дуже добрий досвід, що вони зустрічаються тут і спілкуються. Адже тут ми говоримо про суспільні зміни, формуємо їхнє сприйняття, впливаємо на те, щоб вони сприймали свою діяльність в громадській організації, як ту, що спрямована на суспільні зміни.

- Що б Ви порадили працівникам закладів культури?

- Працюючи із закладами культури, в мене склалось відчуття, що можливо було б корисніше почати з якихось речей, пов'язаних з громадським діалогом, з міжсекторною співпрацею, налагодженням соціального партнерства, тому що до кампанії із захисту прав інтересів громади треба дозріти, і треба побачити, відчутти потребу, впевненість, що ми можемо досягти суспільних змін у суспільстві своїми силами, силами тих, хто поруч з нами, мобілізуючи свою громаду. І мені здається, що для багатьох ці тренінги є такими, що «це цікаво, але це не для нас, можливо, ми колись щось таке будемо робити». Якби цим тренінгам передувала якась програма, спрямована саме на усвідомлення ролі громадських організацій в суспільстві, на навчання базових речей життя громадських

організацій – як створити, як працювати, як керувати, як писати проекти, якщо є на це запит, і, навіть, не стільки проекти до донорських організацій, а як взагалі планувати свою діяльність. Можливо, так було б більше користі, тому що організації дійсно потребують основних базових речей. І те, що стосується соціального партнерства – зараз ми про нього менше говоримо, бо тренінги з адвокати стали більш модні. І якщо є таке модне слово, то чому б і ні. Бо, навіть, коли ти читаєш анкети з очікуваннями учасників, то до 30% це очікування, які пов'язані з адвокати. Більшість – це дуже загальні речі, пов'язані з менеджментом проектів, грантами, де взяти гроші. Відчувається, що для цієї аудиторії було б корисні якісь базові речі.

Але, якщо ми пройшли зараз навчання з адвокати, то що можна зробити? На мій погляд, саме головне

– не втратити ті організації, які брали участь, а також учасників тренінгів з фандрейзингу. Головне – підтримувати комунікацію між ними. Добре, що є сторінка на Фейсбук, добре, що вони можуть спілкуватися. Отже, перше – це не втратити комунікацію, другий і дуже важливий момент – це бути відкритим до консультування і до більш, можливо, професійної допомоги, підштовхувати їх до того, чого ми вчимо – відстоювати інтереси громадян. Ми навчили їх проводити адвокати кампанії, треба допомогти їм набратися сміливості для початку роботи.

- Чи відомі вам якісь перші кроки учасників, що вони зробили після проведених тренінгів?

- Кроки є, учасники почали щось робити, принаймні наміри щось втілювати точно є. Дуже хотілося, щоб кампанії, які розробляються під час навчання, люди не відкладали і хотіли втілити в життя. Ми, нажаль, маємо таку ситуацію, коли люди думають: «Добре те, що ми розробили кампанію, але ми візьмемося за неї пізніше». Тобто є побоювання чи страх перед власним успіхом.

Записала Ірина Маркова

“Ми навчили їх проводити адвокати кампанії, треба допомогти їм набратися сміливості для початку роботи”

10 років задля розвитку громад

Саме розвиток громад став основною метою громадської організації Інститут соціокультурного менеджменту (ІСКМ), якій 15 листопада 2011 року виповнилося 10 років з моменту заснування.

«Прошло рівно 10 років з моменту виникнення нашої організації. За цей час ми пройшли шлях від місцевих ініціатив до ініціатив національного рівня. Сьогодні ми будемо свою діяльність за таким принципом: головною метою є розвиток громад, інституцією для цього слугує Центр місцевої активності, технологія – анімація громадської діяльності, а індикатор успішності – стан соціального капіталу. Для нас ці 10 років стали цікавим та напруженим періодом. А наскільки він став корисним для суспільства судити не нам, а вам, шановні друзі», - відзначив Лев Абрамов, президент Інституту соціокультурного менеджменту.

Основні напрями роботи ІСКМ - освітній, інформаційний та дослідницький. За роки діяльності організації було видано десятки навчально-методичних посібників та інших видань, які стали в нагоді для громадських активістів, працівників закладів культури,

представників органів влади та усіх зацікавлених у розбудові громадянського суспільства в Україні.

За роки діяльності організацією реалізовано 17 проектів, 2 з яких “Спільний шлях у майбутнє” та “Підтримка процесу розвитку осередків громадської активності на базі закладів культури” знаходяться в процесі реалізації.

Поцікавитися впливом діяльності цієї громадської організації ми вирішили у відомих експертів громадського та культурного секторів нашого суспільства.

- Що робить ІСКМ для розвитку місцевих громад на Вашу думку?

- Для ефективних дій у напрямку вирішення суспільних проблем, на сьогодні, громаді не тільки треба подолати зневіреність, яка оселилась за останні роки в багатьох громадах (особливо сільської місцевості), але і надати діючий механізм вирішення проблем, який кожна громада зможе використовувати та адаптувати під свої потреби, і при вмілому використанні успішно розвиватися. Окрім цього, законодавча нормативна база також має відповідати реаліям сьогодення, і надавати можливість для розвитку громад. У всіх цих напрямках робота ІСКМ є неозцінюмою.

**Вікторія Гоголь,
Центр “Ахалар”**

Колектив ІСКМ разом із партнерами

- Якщо переробити питання на таке, що стосується ролі ІСКМ, то відповідь має відобразитись у завданнях, які ставить собі ІСКМ.

З іншого боку те, що робить чи має робити ІСКМ для розвитку місцевих громад залежить від його ресурсів і можливостей. Оцінюючи ці два аспекти можемо зазначити, що потенціал ІСКМ знаходиться в його партнерах. Тому ІСКМ має відігравати роль своєрідного майданчика

для поширення позитивного досвіду по розвитку місцевих громад та проводячи дослідження за цим напрямом, збираючи навколо себе різних експертів та партнерів. Лише спільними зусиллями можна досягти більших результатів.

**Світлана Пахлова,
старший науковий співробітник
Українського центру культурних досліджень**

- Я достатньо добре знайома з діяльністю ІСКМ. В одному з його проєктів «Спільний шлях у майбутнє» наша організація також бере участь. З моєї точки зору, проєкти ІСКМ, дуже важливі в першу чергу завдяки їх масштабності, а отже, й їх впливу на заклади культури країни в цілому. Клубам та бібліотекам сьогодні необхідні інформація й методичні рекомендації, які допомагають їм виходити за рамки звичної для них діяльності. В цьому велику роль відіграють веб-ресурси ІСКМ (www.lac.org.ua, www.lacenter.org.ua), завдяки яким налагоджується інформаційний обмін позитивними практиками та історіями успіху. Великим попитом користуються друковані видання ІСКМ, особливо «Центр місцевої активності на базі будинку культури: методологія та технологія розвитку територіальної громади», а також інформаційний бюлетень „НДО-Інформ”. Дуже високо оцінили представники нашого регіону рівень проведення тренінгу Левом Абрамовим по громадській анімації.

Найголовніше, що відбувається сьогодні завдяки проєктам ІСКМ - це привернення уваги широких кіл суспільства і на різних рівнях не стільки до проблем сільських клубів, скільки до шляхів виходу із кризового становища, в якому вони опинилися. Дуже важливо сьогодні не залишити без підтримки заклади культури, які хочуть і можуть стати реальними центрами місцевої активності.

**Тетяна Барашкова,
президент ЦПГКІ
“Тамариск”
Матеріал підготувала
Оксана Набока**

Як безкоштовно отримати програмне забезпечення від Microsoft?

25 листопада 2011 р. в м. Києві компанія «Майкрософт Україна» провела «День Інформаційних Технологій для НУО-4», який відвідали представники громадських організацій зі всієї України. На цьому уже традиційному заході представники Майкрософт розповідали як за допомогою програмних засобів можна покращити ефективність роботи громадських організацій.

На думку спеціалістів із компанії «Майкрософт Україна», щоб покращити свою ефективність, НУО мають мислити як громада, а діяти як бізнес.

Тож велика частина заходу була присвячена використанню ліцензійного програмного забезпечення. Юрій Омельченко, директор департаменту із захисту інтелектуальної власності компанії «Майкрософт Україна», розкрив юридичні та технічні ризики використання контрафактного програмного забезпечення. Він наголосив, що мати ліцензійне програмне забезпечення – в інтересах кожної організації, адже контролюючі органи можуть навідатися з перевіркою в будь-який момент. І перевірятимуться всі комп'ютери офісу

«День Інформаційних Технологій для НУО-4», м. Київ

на наявність на них ліцензій. Також було зазначено, що в офісі можуть стояти лише комп'ютери, що знаходяться на балансі організації і якщо на них буде встановлено контрафактне програмне забезпечення, то відповідальність за дане правопорушення буде нести керівник організації.

Та, на щастя, громадські організації не мусять вкладати великі кошти в закупівлю ліцензійного програмного забезпечення, адже вони мають унікальну можливість отримати його безкоштовно за соціальною програмою Microsoft Software Donations.

Програма Microsoft Software Donations спрямована на надання неурядовим некомерційним організаціям ліцензійного програмного забезпечення, що дозволяє підвищити ефективність і продуктивність їх роботи.

Право на участь у даній програмі має більшість неурядових організацій, які мають статус благодійних в країні реєстрації. В Україні аналогом даного статусу є код неприбутковості організації (у більшості випадків 0005 або 0006).

Завдяки даній програмі з надання безкоштовного програмного забезпечення компанією Microsoft, з 2007 року більше 50 неурядових, неприбуткових організацій отримали ліцензійне програмне забезпечення на загальну суму 700 000 доларів США.

Кортні Зукоскі

Діяльність організацій, які бажають подати заявку на отримання програмного забезпечення, повинна бути спрямована на один із наступних напрямків:

- Надання підтримки бідним
- Покращення соціального забезпечення населення
- Збереження культури
- Збереження або відновлення навколишнього середовища

Організації, які не відповідають вимогам:

- НКО, які не мають відповідного статусу в країнах реєстрації
- Фізичні особи
- Приватні фонди
- Урядові організації
- Навчальні заклади
- Заклади охорони здоров'я
- Аматорські або професійні спортивні організації
- Політичні організації або спільноти, професійні спілки
- Релігійні організації

Менеджер освітніх програм компанії "Майкрософт Україна" Кортні Зукоскі на сайті Ресурсного центру ГУРТ надає покрокову інструкцію, яка допоможе громадським організаціям безкоштовно отримати софт від Microsoft. Для цього необхідно:

1. Бути зареєстрованим як НУО.
2. Наявність комп'ютера/ів в організації з ОС Windows.

3. Сконтактуватися з представниками "Майкрософт Україна" (Адреса компанії: 01032, Київ, вул. Жилианська 75, 4 поверх, Бізнес-центр «Євразія», ТОВ «Майкрософт Україна» Тел. + 380 44 496 03 10 Факс + 380 44 496 03 17) або заповнити відповідну аплікаційну форму в он-лайн режимі чи надіслати листа на ngo-ua@microsoft.com, вказавши назву вашої організації, виду діяльності та коду неприбутковості організації.

В рамках даної програми громадська організація Інститут соціокультурного менеджменту після виконання необхідних вимог також отримала програмне забезпечення безкоштовно.

Матеріал підготувала Ірина Маркова

Summary

Center of local activity as institution for community consolidation (p. 2)

Model of centers of local activity was taken from Poland and adapted to modern realities of Ukrainian society. In Ukraine, as practice shows, these institutions can be successfully created and operated on the basis of cultural institutions such as clubs, houses of culture, libraries etc. Regarding some issues on the implementation of centers of local activity read more in interview of experts who have been working during long time in this field.

Zabirye is proud of its history (p. 6)

One of examples of community revitalization shows village Zabirye in Kiev region. In this community people have with their own efforts created Museum of local history.

Overcoming distance – unite hearts (p. 8)

Project “Bibliomist” has created favorable conditions for effective functioning of libraries, especially in small communities. Read more about this project and its influence on the life of ordinary people from this article.

Semargl detaches from the ground Chernigiv youth (p. 11)

Club of Extreme rest was created out of the usual city Quest team. Four like-minded people have decided that their city does not have enough interesting and active types of leisure and tried themselves in the role of organizers. Read more about what has come out of this initiative.

Innovative model of cultural institutions in action (p. 13)

At Dvorichanschyna, Kharkiv region people has

already understood that the house of culture should play much larger role for the community than it is assigned today.

It would seem strange how the house of culture, the main features of which are usually entertaining events, can unite people for solving of local problems, for example, facilitate the repair of historical buildings or to promote rural tourism in the region? All these things can be provided in life by creating a center of community activity.

Will advocacy campaigns be usual thing in cultural sphere? (p. 14)

During autumn, 2011 the Institute of Global Society (IRHS) conducted 5 trainings “Advocacy campaign: a plan of action”. At these trainings representatives of cultural institutions and NGOs from 5 regions of Ukraine were taught techniques of community mobilization and implementation of advocacy campaigns. One of trainers shared her point of view about this subject.

10 years for community development (p. 18)

Institute of Socio-Cultural Management during ten years of its activity has seen its main goal in community development. Get to know more about fields of work of this organization and expert view of its activity

How to get software from Microsoft free of charge (p. 19)

Thanks to Microsoft Software Donations program NGOs all over Ukraine can receive free software from this company. Step by step get to know how to do it from this informational message.

“Школа громадської участі”

Із 1 січня 2011 року Інститут соціокультурного менеджменту розпочинає реалізацію проекту “Школа громадської участі за підтримки Фонду ім. Ч.С. Мотта.

Метою даного проекту є сприяти постійному розвитку місцевих громад шляхом підвищення компетентності громадських лідерів в рамках школи.

«Школа громадської участі» - це школа підготовки кадрів для громадського сектору малих міст і селищ, куди на конкурсній основі будуть прийматися люди, що мешкають на території громади і мають досвід в реалізації місцевих ініціатив, та які усвідомлюють брак такого досвіду для активної участі в розвитку місцевої громади і тому бажають отримати знання, вміння та навички з питань розвитку громади.

Слідкуйте за оголошеннями про заходи в рамках проекту та можливостями, які цей проект створює для громадських активістів на сайтах Інституту соціокультурного менеджменту (www.lacenter.org.ua, www.lac.org.ua).

Друга Національна конференція «Реформування закладів культури»

7-9 лютого 2012 року відбудеться Друга Національна конференція «Реформування закладів культури» у рамках проекту Інституту соціокультурного менеджменту «Підтримка процесу розвитку осередків громадської активності на базі закладів культури». Перша конференція за цією тематикою була проведена Інститутом соціокультурного менеджменту 29-30 листопада 2010 року.

До участі запрошуються представники регіональних закладів культури, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадських організацій, ЗМІ, міжнародних благодійних організацій та фондів.

На заході планується оприлюднення та обговорення найбільш актуальних питань реформування закладів культури в умовах кризи. Учасники конференції обмінюються думками та практичним досвідом діяльності закладів культури та громадських активістів в напрямку вирішення актуальних проблем місцевих громад, зокрема діяльність Центрів місцевої активності. Також відбудеться презентація проекту «Підтримка процесу розвитку осередків громадської активності на базі закладів культури» та досвіду діяльності Центрів місцевої активності на базі закладів культури на території України та за кордоном.

З усіх питань щодо умов участі у конференції звертатися до організаторів.

Контактна інформація

Ірина Маркова, консультант проекту (роб. тел. (0522) 27-10-95, Електронна пошта: im.iscm@gmail.com).

* На фотографіях зображена перша Національна конференція «Реформування закладів культури», яка була проведена Інститутом соціокультурного менеджменту 29-30 листопада 2010 року у м. Київ в рамках проекту «Спільний шлях у майбутнє» за підтримки програми «Об'єднуємо зароди реформ» (UNITER), що виконується Раф. Інс., завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агенцію США з міжнародного розвитку (USAID).

